

Behandlingsstrategi, hjerte-kar-sygdom og databaser

Merete Lund Hetland, Søren Jacobsen, Claus Manniche & Ulrik Tarp

Det forløbne år har budt på flere publikationer og initiativer, som har betydning for reumatologernes kliniske hverdag. CIMESTRA-studiet, som er et dansk investigatorinitieret multicenterstudie med patienter med nyopstået reumatoid arthritis (RA), har publiceret femårsdata [1], som viser, at aggressiv behandling med konventionelle midler (methotrexat og intraartikulære injektioner med betamethason) resulterer i god sygdomskontrol i op til fem år. Således havde næsten halvdelen af patienterne ingen radiologisk progression efter fem år, over halvdelen var i remission, og 17% var udtrappet af al behandling. Færre end 20% var påbegyndt behandling med biologiske lægemidler (såkaldte tumornekrosefaktor (TNF)- α -hæmmere). I studiet blev det desuden påvist, at patienter, der havde knoglemarvsødem (konstateret vha. magnetisk resonans (MR)-skanning) eller positive anti-cykliske citrullinerede peptider (CCP) havde størst risiko for radiologisk progression.

DANBIO-databasen er en dansk klinisk kvalitetsdatabase, hvori patienter med inflammatoriske ledsygdomme følges longitudinelt. Databasen er landsdækkende med høj dækningsgrad for patienter, der er behandlet med biologiske lægemidler. Der er i løbet af året blevet publiceret artikler om effekten af TNF α -hæmmere hos patienter med RA, mb. Bektherev og psoriasisarthritis i klinisk praksis [2, 3].

For RA er det nu vist, at også danske patienter har en øget dødelighed som følge af kardiovaskulær sygdom. Her spiller især forhold, som knytter sig til grundsygdommen, en rolle, ligesom faktorer i det innate immunsystem er associeret til den kardiovaskulære overdødelighed [4]. Disse fund øger vores forståelse af baggrunden for den observerede overdødelighed, som svarer til, hvad som ses ved diabetes mellitus. Der er europæisk ekspertkonsensus om, at retningslinjer for sekundær forebyggelse af kardiovaskulær sygdom bør overføres fra diabetesområdet til området for kroniske inflammatoriske sygdomme, og at det væsentligste element i forebyggelsen er tidlig og optimal immunmodulerende behandling. Det samme gør sig gældende for lupusnephritis, hvor langtidsprognosen er væsentligt forringet, primært på grund af kardiovaskulær dødelighed [5].

På det medicinske rygområde findes der – i international målestok – ingen anerkendte kliniske databaser. I Rygcenter Syddanmarks forskningsafdeling

En patient indtaster data i DANBIO-databasen.

er en ny klinisk rygdatabase blevet udviklet i de seneste tre år – COpenhagen Back Research Association (COBRA) 2.0. I Databasen indsamles der for hver patient i alt ca. 150 kvantitative items om anamnese, klinik, MR-fund, behandlingstiltag og 12-måneders-opfølgning. Alt håndteres vilkårligt på dansk og engelsk (yderligere seks sprog er under validering). Databasen forener behovet for behandlerens umiddelbare dataoverblik, kvalitetskontrol og forslag til behandlingsstandard gennem online dataindsamling/output samt en brugerflade lig en typisk elektronisk patientjournal. Datapålideligheden muliggør samtidig en overordnet kvalitetsudvikling og klinisk forskning. Efter et års prøve kørsel er databasen i fuld drift på centrets fire geografisk adskilte matrikler og omfatter ca. 12.000 patienter årligt. Planen er i løbet af de næste 2-3 år at søge databasen implementeret på andre interesserede reumatologiske afdelinger i Danmark og internationalt.

KORRESPONDANCE: Ulrik Tarp, Reumatologisk Afdeling U, Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, 8000 Aarhus C.

E-mail: ulrik.tarp@dadlnet.dk

INTERESSEKONFLIKTER: ingen

LITTERATUR

1. Hetland ML, Stengaard-Pedersen K, Junker P et al. Radiographic progression and remission rates in early rheumatoid arthritis – MRI bone oedema and anti-CCP predicted radiographic progression in the 5-year extension of the double-blind randomised CIMESTRA trial. *Ann Rheum Dis* 2010;69:1789-95.
2. Hetland ML, Christensen IJ, Tarp U et al. Direct comparison of treatment responses, remission rates, and drug adherence in patients with rheumatoid arthritis treated with adalimumab, etanercept, or infliximab: results from eight years of surveillance of clinical practice in the nationwide Danish DANBIO registry. *Arthritis Rheum* 2010;62:22-32.
3. Glinthorp B, Ostergaard M, Dreyer L et al. Treatment response, drug survival and predictors thereof in 764 patients with psoriatic arthritis treated with anti-tumor necrosis factor α therapy. *Arthritis Rheum* E-pub Oct 27, 2010.
4. Troelsen LN, Garred P, Jacobsen S. Mortality and predictors of mortality in rheumatoid arthritis – a role for mannose-binding lectin? *J Rheumatol* 2010;37:536-43.
5. Fauschou M, Dreyer L, Kamper AL et al. Long-term mortality and renal outcome in a cohort of 100 patients with lupus nephritis. *Arthritis Care Res* 2010;62:873-80.

STATUSARTIKEL

Dansk Reumatologisk Selskab